

dal k pečlivosti při práci s bioptickým materiálem z lidského vztahu k pacientovi a k etickému chování a účtě při práci v pitevně z vděku zemřelým za to, že se můžeme z jejich nedávno prožitě bolesti učit. Všechny tyto vlastnosti pana profesora předurčily k vybudování obecně vážené školy, jejíž žáci hrdě nesli a dál předávali jeho odkaz. Někteří přešli na jiné medicínské obory, které se od patologie postupně oddělily, jako například profesor V. Uher, který vedl ústav patologické fyziologie, i profesor V. Tomášek, – zakladatel brněnského mikrobiologického ústavu a uznávaný evropský odborník v bakteriologii. Dalšími žáky byli profesor S. Janoušek, pozdější přednosta brněnského soudního lékařství, a profesor V. Horn, – přednosta „Tkáňové stanice“ pro brněnskou oblast. Vlastní patologii zůstali věrni profesor J. Švejda, který se stal přímým pokračovatelem svého učitele ve vedení I. patologicko-anatomického ústavu Fakultní nemocnice U Sv. Anny, a profesor M. Dluhoš, zakladatel druhé brněnské univerzitní patologie (nyní Patologického ústavu FNB). Na Palackého univerzitu odešel docent Dvořáček, který dobudoval Neumanem založené pracoviště, a profesor Pavlica, který však přešel brzy do Kyjova, kde dlouho vedl patologický primariát. Nynější krajskou patologii ve Zlíně založil další přímý Neumanův žák primář Vaněček. Mladší žáci brněnské školy odcházeli postupně na primariáty patologii okresních nemocnic tehdejšího Jihomoravského i Severomoravského kraje.

Profesora Václava Neumanna, DrSc., již osobně nepamatujeme, ale snažíme se dál odpovědně nést vynikající tradice jeho školy, které nám předali naši učitelé, jeho oddaní žáci.

A. REJTHAR

120. výročí narození prof. Jana Loevensteina

Profesor finanční vědy Jan Loevenstein, jenž zastával v akademickém roce 1928/1929 funkci děkana Právnické fakulty Masarykovy univerzity, se narodil dne 20. října 1886 v Hradci Králové. Po absolvování gymnázia v Truhlářské ulici v Praze pokračoval ve studiu práva na Univerzitě Karlově, kde promoval roku 1911. Poté pracoval u olomoucké Obchodní komory. Jeho pozdější odborný růst byl spjat s Masarykovou univerzitou, jmenovitě s její Právnickou fakultou (PrF MU), na které se roku 1920 habilitoval v oboru národní hospodářství a hospodářská politika. V letech 1920 – 1926 působil jako mimořádný profesor národního hospodářství, finanční vědy a statistiky na brněnské technice, odkud v roce 1926 přešel již jako řádný profesor na PrF MU. Zde se jeho pracovní dráha završila, neboť dne 1. května 1932 po krátké nemoci předčasně zemřel.

Loevensteinův první větší spis nazvaný Cedulové bankovníctví ve Spojených státech severoamerických a jeho nejnovější úprava, jehož důkladné zpracování bylo současníky výsoce ceněno, vyšel roku 1915. Za účelem sepsání díla navštívil autor v letech 1912 – 1913 největší americké banky a burzy v Chicagu a New Yorku. Svě další práce uveřejňoval zejména ve vědeckých ročenkách PrF MU a snažil se v nich objasňovat dosud sporné pojmy finanční vědy. Většinu prací publikoval souběžně v češtině a němčině, ovládal také francouzštinu, angličtinu, italtštinu, španělštinu a ruštinu. Věnoval se definování stěžejních pojmů daňové soustavy, kterými byly například daň přímá a nepřímá či daň výnosová. Nevyhýbal se ani řešení, řečeno dnešní terminologií, makroekonomických problémů, zvláště v době nastupující světové hospodářské krize.

Nezřídká se dostával do akademických sporů s prof. Karlem Englišem. Dá se však říci, že tyto spory vnímal jako převážně obohacující a konstruktivní: „Čím více kritiků, tím lépe pro vědu, neboť ze všeho nového se udrží aspoň zdravé jádro.“ (Loevenstein, J.: O jednotnou konstrukci finanční vědy, Br-

no: Barvič a Novotný, 1929, s. 5.) Tvrdil také, že „výměna názorů, byť polemická, je formou vědecké spolupráce a kooperace“ (tamtéž, s. 86). Sporným se Loevensteinovi jevil například Englišův pojem „ideálu člověka“, o který veřejné svazky usilují. Kladl si otázku, zda je možné za uskutečňování tohoto ideálu považovat například jednání výdělečné akciové společnosti, jež může být i podvodné. Oba akademici se neshodli například v otázce odůvodnění daňové progresce. Podle Loevensteina není progresce odůvodněna tím, že subjekt, jenž má vyšší důchod, snese vyšší daň, ale tím, že platí předpoklad, že teprve při progresi obě osoby platí stejně. Tato rovnost není podle něj sice dána ani rovností obnosů, ani rovností procent, ale rovností obětí.

Na uvedených příkladech, mutatis mutandis dodnes aktuálních, se ukazuje též charakter dobového pojetí finanční vědy. V Loevensteinově přístupu spočívala v promyšlení a definování esenciálních pojmů daného právního odvětví. Loevensteinův spolupracovník a blízký přítel prof. František Weyr v posmrtné vzpomínce na kolegu zdůraznil: „Finanční věda vyznačuje se silným sklonem k filozofickým úvahám. Pro tento vědecký směr není pravé vědy ve vznešeném smyslu tohoto slova bez podkladu filozofického. Není to arcí filozofie ve smyslu nějaké zastaralé metafyziky, nýbrž v podstatě nauka o vědeckém poznávání, noetika, metodologie, tedy filozofie formální.“ (Citováno z nekrologu uveřejněného ve Vědecké ročence PrF MU za rok 1932, s. 198.)

Přestože vědecké dílo Jana Loevensteina zůstalo nedokončené, vypovídá o tom, že byl nejen důstojným protějškem Karlu Englišovi, ale též o tom, že byl všestrannou osobností, na kterou by naše akademická obec neměla zapomenout.

O. MATĚJČKOVÁ

Prof. MUDr. František Ninger, DrSc.

zakladatel moravské otolaryngologické školy

V tomto roce 2006 vzpomínáme dvě významná výročí prof. Ninger, zakladatele ORL kliniky LF MU v Brně.

Prof. MUDr. František Ninger, DrSc.
Portrét z roku 1946 od významného brněnského malíře Františka Kalába

Dne 31. 8. to bude 120 roků od jeho narození a 31. 5. už 40 roků od jeho úmrtí.

Prof. Ninger se narodil do věřící evangelické československé rodiny s bohatými kulturními zájmy. Odtud také pramenily jeho osobní záliby ve filozofii, literatuře, hudbě a ve výtvarném umění.

Po ukončení studia lékařství na LF UK v Praze v roce 1912 nastoupil hned na České klinice ušní, nosní a krční v Praze, kde byl přednostou prof. MUDr. Otakar Kutwirt. Ten se stal Ningerovým vzorem jako skvělý odborník i jako organizátor vědecké práce. V roce 1919 se dr. Ninger habilitoval a o rok později jej prof. Kutwirt vyzval, aby v Brně na nově založené Masarykově univerzitě na Lékařské fakultě vybudoval ORL kliniku a vytvořil na Moravě síť ORL ústavů v nemocnicích. Dne 1. září 1920 se dr. Ninger stal přednostou ORL kliniky Zemské nemocnice v Brně a pak neúnavně pracoval na vybudování brněnské kliniky - chyběly prostory, nástroje, lůžka a vybavení operačního